

ΜΕ ΤΗ ΣΚΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Η γλώσσα, στοιχείο μελέτης της υλικής συμπεριφοράς του ανθρώπου

«Περνώ τον καιρό μου βυθισμένος σε ένα παρελθόν που θα μπορούσε ίσως να το αντικαταστήσει η μελέτη των ζώντων πρωτογόνων». Σήμερα παρά τις κοινωνικές προσπάθειες, το ανθρώπινο γένος που απλώθηκε σε ολόκληρο τον πλανήτη δεν έχει διαφορετική μορφή από εκείνη που προσέφεραν οι μικρές κοινωνίες της Μεσοποταμίας πριν από 4.000 χρόνια...»

επισημαίνει ο ίδιος ο Γκουράν: «Δεν αποκλείεται να ακολούθησα μέσα στο χρόνο τη διαδρομή που ακολούθησε μέσα στο χώρο ο Κλωντ Λεβί Στρως. Είμαστε εκ διαμέτρου αντίθετοι, αυτά τα αντίθετα όμως σημεία κατέληξαν τελικά να συμπέσουν».

Συνδυασμός

Στον πρώτο τόμο του έργου, «Τεχνική και γλώσσα», ο συγγραφέας συνδυάζει τεχνική, οικονομία και γλώσσα στην αναζήτηση μιας συνολικής εικόνας της ανθρώπινης εξέλιξης: η ταυτόχρονη χρήση του χεριού και του προσώπου ωριμάζει ευθύς εξαρχής στη συμπεριφορά πολλών βιολογικών ειδών ενώ η εξέλιξη του σώματος και του εγκεφάλου επιτρέπει να διαμορφωθεί μια πραγματική «παλαιοντολογία της γλώσσας».

Ο Γκουράν πιστεύει όσον αφορά τη βιολογική εξέλιξη του είδους ότι υπάρχει συνάρτηση ανάμεσα στο χειροπραξιακό έργο και τη σκέψη του ανθρώπου, με την έννοια ότι η

λειτουργία απαιτεί σχεδόν πάντοτε μια υλική μορφή.

«Απελευθερώσεις»

Στον δεύτερο τόμο χρησιμοποιεί τη βιολογική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων για να αναλύσει δύο πεδία: τη μνήμη και τη χειροπραξιακή τεχνική αφενός, τον συμβολισμό των ρυθμών και των μορφών αφετέρου.

Η ελευθερία και η τύχη του ανθρώπου κρίθηκαν σύμφωνα με τον Γκουράν από τις διαδοχικές «απελευθερώσεις»: από την απελευθέρωση του χεριού έως την απελευθέρωση της μνήμης. Ο συγγραφέας θέτει το πρόβλημα της ευφυΐας και του ενστικτού ενώ λαμβάνοντας τους όρους σύγκρισης από τον ζωικό κόσμο και την προϊστορία αναζητεί τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της ανθρωπότητας έως τη σημερινή τους μορφή.

Με τη μελέτη του προγόνου του σημερινού ανθρώπου, ο Γκουράν θέτει το πρόβλημα του μελλοντικού ανθρώπου μέσα σε χρόνο και χώρο εξ ολοκλήρου αξανθρωπισμένους.

Το έργο και η ομιλία του ανθρώπου

Α' Τεχνική και γλώσσα

Β' Η μνήμη και οι ρυθμοί

Ενα κλασικό έργο με βαθιά επηροή στις κατοπινές γενιές των εθολόγων και προϊστορικών αρχαιολόγων στην Ευρώπη, είναι αυτό το δίτομο έργο του Αντρέ Λερούα Γκουράν που εκδόθηκε από το μορφωτικό ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.

Ο Γκουράν, δάσκαλος και ερευνητής, αντιτάχθηκε στη διαίρεση της Ανθρωπολογίας σε φυσική, κοινωνική, πολιτισμική προσβλέποντας σε μια επιστήμη ενιαία και σύνθετη: την Ανθρωπολογία ως «σπουδή του ανθρώπου», όπως έλεγε ο Λεβί Στρως.

Βεβαίως, σε πολλά σημεία -κυρίως μεθόδου- οι δύο επιστήμονες διαφωνούσαν, όμως όπως



Andre Leroi Gourhan:
«Το έργο και η ομιλία του ανθρώπου
Α' Τεχνική και γλώσσα
Β' Η μνήμη και οι ρυθμοί»